

Шанхай ынтымақтастық ұйымының экстремизмге қарсы іс-қимыл жөніндегі конвенциясын ратификациялау туралы

Қазақстан Республикасының Заңы 2020 жылғы 18 ақпандағы № 303-VI ҚРЗ.

Баспасөз релизі

2017 жылғы 9 маусымда Астанада жасалған Шанхай ынтымақтастық ұйымының экстремизмге қарсы іс-қимыл жөніндегі конвенциясы ратификациялансын.

*Қазақстан Республикасының
Президенті*

Қ. ТОҚАЕВ

Шанхай ынтымақтастық ұйымының экстремизмге қарсы іс-қимыл жөніндегі КОНВЕНЦИЯСЫ

Шанхай ынтымақтастық ұйымына мүше мемлекеттер, мемлекеттердің бейбітшілігі мен қауіпсіздігіне, аумақтық тұтастығына, олардың арасындағы достық қарым-қатынастардың дамуына, сондай-ақ адамның құқықтары мен бостандықтарын қамтамасыз етуге қатер төндіретін терроризмге дем беретін елеулі орта ретіндегі экстремизм көріністерінің ушығуына қатты алаңдаушылық білдіре отырып;

Біріккен Ұлттар Ұйымы Жарғысының және 2002 жылғы 7 маусымдағы Шанхай ынтымақтастық ұйымы Хартиясының мақсаттары мен қағидаттарын басшылыққа ала отырып;

2001 жылғы 15 маусымдағы Терроризмге, сепаратизмге және экстремизмге қарсы күрес туралы Шанхай конвенциясының, 2005 жылғы 5 шілдедегі Шанхай ынтымақтастық ұйымына мүше мемлекеттердің терроризмге, сепаратизмге және экстремизмге қарсы күрестегі ынтымақтастық тұжырымдамасының, сондай-ақ БҰҰ Жаһандық терроризмге қарсы стратегиясының, БҰҰ Қауіпсіздік Кеңесінің тиісті терроризмге қарсы қарарларының, терроризмге қарсы әмбебап конвенциялар мен хаттамалардың ережелерін дамыта отырып;

экстремизм идеологиясы мен практикасының кез келген нысандары мен көріністерін батыл айыптай отырып және экстремизмге жария түрде шақыру мен айдап салуға жол бермеушілікті растай отырып;

осы Конвенцияда қамтылатын іс-әрекеттер қандай жағдайда болсын ақталмайтынын, ал осындай іс-әрекеттерді жасауға кінәлі адамдар жауапкершілікке тартылуға тиіс екенін мойындай отырып;

халыққа және Шанхай ынтымақтастық ұйымына мүше мемлекеттерге, сондай-ақ дүниежүзілік қоғамдастыққа қауіпті экстремистік актілердің ауқымы мен сипатын және осы саладағы ынтымақтастықты тереңдетудің маңыздылығын ескере отырып;

экстремизмге қарсы күрес бойынша күш-жігерді арттыру қажеттігін түсіне отырып және барлық тиісті шаралар құқық үстемдігі, адамның негізгі құқықтары мен бостандықтары, сондай-ақ халықаралық құқық қағидаттары мен нормалары сақталған кезде қолданылуға тиіс екендігін тағы да растай отырып;

мемлекеттердің егемендігі мен тең құқықтылығы қағидаттарын бұзуға, сондай-ақ саяси және геосаяси мақсаттарды іске асыру құралы ретінде терроризмге дем беретін елеулі орта болып табылатын экстремизмді пайдалануға жол берілмейтінін ерекше атап көрсете отырып;

экстремизмге қарсы іс-қимылда және осы бағыттағы кез келген халықаралық ынтымақтастықта шешуші рөлдің мемлекеттерге және олардың құзыретті органдарына тиесілі екенін тани отырып;

халықаралық қоғамдастық экстремизмге, ең алдымен оның қауіпті көріністеріне қарсы тиімді іс-қимылға тек қана әріптестік іс-қимыл шеңберіндегі бірлескен күш-жігер арқылы қол жеткізе алатынын ұғына отырып, төмендегілер туралы уағдаласты:

1-бап

Осы Конвенция Тараптардың экстремизмге қарсы іс-қимыл бойынша ынтымақтастығының тиімділігін арттыру мақсатында жасалады.

2-бап

1. Осы Конвенцияның мақсаттары үшін онда пайдаланылатын терминдер мен ұғымдар мыналарды білдіреді:

1) "Тарап" - осы Конвенцияға қатысушы мемлекет;

2) "экстремизм" - саяси, әлеуметтік, нәсілдік, ұлттық және діни қақтығыстарды күшпен және конституцияға қайшы келетін өзге де әрекеттер арқылы шешуге бағытталған идеология және практика;

3) "экстремистік акт":

2001 жылғы 15 маусымдағы Терроризмге, сепаратизмге және экстремизмге қарсы күрес туралы Шанхай конвенциясының 1-бабы 1-тармағының 3) тармақшасында көзделген іс-әрекеттер;

қарулы бүлікті ұйымдастыру және оған экстремистік мақсаттарда қатысу; экстремистік ұйымды құру, оған басшылық жасау және қатысу; саяси, әлеуметтік, нәсілдік, ұлттық және діни араздықты немесе алауыздықты қоздыру;

адамның саяси, әлеуметтік, нәсілдік, ұлттық тегі мен діни ұстанымының белгісі бойынша оның ерекшелігін, артықшылығын не толыққанды еместігін насихаттау;

аталған іс-әрекеттерді жүзеге асыруға жария түрде шақыру; экстремизмді насихаттау мақсатында экстремистік материалдарды жаппай дайындау, сақтау және тарату;

4) "экстремизмді қаржыландыру" - осы Конвенцияда қамтылған іс-әрекеттердің ең болмаса біреуін ұйымдастыру, дайындау және жасау жөніндегі әрекетті қаржыландыру мақсатында не экстремистік ұйымның қызметін қамтамасыз ету мақсатында қаражатты қасақана жинау және (немесе) беру не қаржылай қызмет көрсету;

5) "экстремистік материалдар" - экстремизм идеологиясы қамтылған не экстремистік актіні жүзеге асыруға шақыратын, оның қажеттілігін негіздейтін немесе ақтайтын кез келген жеткізгішпен таратуға арналған ақпарат;

6) "экстремистік ұйым":

осы Конвенцияда қамтылатын қылмыстарды жасау мақсатын көздейтін ұйымдасқан топ;

Тараптардың ұлттық заңнамасында көзделген негіздер бойынша экстремистік әрекетті жүзеге асыруына байланысты қызметін жою және (немесе) оған тыйым салу туралы заңды күшіне енген шешім қабылданған қоғамдық немесе діни бірлестік не өзге ұйым;

7) "заңды тұлға" - Тараптардың ұлттық заңнамасында белгіленген тәртіппен құрылған және (немесе) қызметін жүзеге асыратын ұйым;

8) "осы Конвенцияда қамтылатын іс-әрекеттер" - қылмыстық, әкімшілік не азаматтық-құқықтық жауапкершілікке алып келетін саяси, әлеуметтік, нәсілдік, ұлттық және діни араздық немесе алауыздық себептерімен жасалған іс-әрекеттер (әрекет немесе әрекетсіздік);

9) "экстремизмге қарсы іс-қимыл" - Тараптардың экстремизмнен адамның және азаматтың құқықтары мен бостандықтарын, конституциялық құрылыстың негіздерін қорқауға, аумақтық тұтастықты және ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге, экстремизмнің алдын алуға, анықтау мен жолын кесуге және оның салдарын жоюға, сондай-ақ оны жүзеге асыруға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтауға және жоюға бағытталған қызметі.

2. Осы бапта пайдаланылатын терминдер мен ұғымдарды неғұрлым кеңінен қолдану туралы ережені қамтитын немесе қамтуы мүмкін қандай да бір халықаралық шартқа немесе Тараптардың кез келгенінің ұлттық заңнамасына осы бап нұқсан келтірмейді.

3-бап

Тараптар өз құқықтары мен міндеттемелерін мемлекеттердің егеменді теңдігі, аумақтық тұтастығы және басқа мемлекеттердің ішкі істеріне араласпау қағидаттарына сәйкес осы Конвенцияға сәйкес жүзеге асырады.

4-бап

1. Осы Конвенция Тараптардың экстремизмге қарсы іс-қимыл саласында өзара іс-қимыл жасауы үшін қолданылады.

2. Осы Конвенцияда көзделген құқықтық көмек және ұстап беру саласындағы ынтымақтастық осы Конвенцияда қамтылатын қылмыстар бір Тараптан көбінің юрисдикциясын қозғағанда жүзеге асырылады.

5-бап

1. Тараптар, егер:

1) қылмыс осы Тараптың аумағында жасалса;

2) қылмыс осы Тараптың туын көтеріп жүзетін теңіз кемесінің бортында немесе осы Тараптың заңдарына сәйкес тіркелген әуе кемесінің бортында жасалса;

3) қылмысты осы Тараптың азаматы жасаса, осы Конвенцияда қамтылатын қылмыстарға қатысты өз юрисдикциясын белгілеу үшін қажетті шаралар қолданады.

2. Әрбір Тарап, егер:

1) қылмыс осы Тараптың азаматына қатысты жасалса;

2) қылмыс дипломатиялық өкілдіктер мен консулдық мекемелердің үй-жайларын қоса алғанда, осы Тараптың шетелдегі мүлкіне қатысты жасалса;

3) қылмыс осы Тарапты қандай да бір әрекетті жасауға немесе жасаудан бас тартуға мәжбүрлеу мақсатында жасалса;

4) қылмысты осы Тараптың аумағында тұрақты тұратын азаматтығы жоқ адам жасаса;

5) қылмыс осы Тарап пайдаланатын теңіз немесе әуе кемесінің бортында жасалса, осы Конвенцияда қамтылатын қылмыстарға қатысты өз юрисдикциясын да белгілей алады.

3. Әрбір Тарап, егер болжамды қылмыскер оның аумағында болса және ол осы қылмыскерді сол немесе өзге Тарапқа ұстап бермесе, осы Конвенцияда қамтылатын қылмыстарға қатысты өзінің юрисдикциясын белгілеу үшін талап етілуі мүмкін шараларды қолданады.

4. Осы Конвенция Тараптардың ұлттық заңнамасына сәйкес кез келген қылмыстық юрисдикцияны жүзеге асыруды жоққа шығармайды.

5. Егер бір Тараптан көбі осы Конвенцияда қамтылатын қылмысқа қатысты юрисдикцияға үміткер болса, қажет болған кезде тиісті Тараптар консультациялар өткізеді.

6-бап

1. Осы Конвенцияда көзделген ынтымақтастықты Тараптардың әрқайсысы айқындайтын құзыретті органдар жүзеге асырады.

2. Осы Конвенцияны ратификациялау туралы құжатты немесе оған қосылу туралы хабарламаны тапсырған кезде Тарап осы Конвенцияны орындауға жауапты өз құзыретті органдарының тізбесін депозитарийге ұсынады, оны депозитарий басқа Тараптарға жібереді. Тараптар депозитарийге өз құзыретті органдарының тізбесіндегі барлық өзгерістер туралы дереу хабарлайды, депозитарий басқа Тараптарды бұл туралы хабардар етеді.

3. Тараптардың құзыретті органдары осы Конвенцияда көзделген мәселелер бойынша өз өкілеттіктері шегінде бір-бірімен тікелей өзара іс-қимыл жасайды. Тараптардың аумақтық және өзге де құзыретті органдары осы Конвенцияны орындау мақсатында Тараптардың құзыретті органдары айқындайтын тәртіппен тікелей байланыс орната алады.

4. Тараптардың құзыретті органдары арасындағы өзара іс-қимыл екіжақты және көпжақты форматта сұрау салу негізінде, сондай-ақ Тараптардың бірінің құзыретті органының бастамасы бойынша ақпарат беру арқылы жүзеге асырылады.

5. Өзара іс-қимыл жасау процесінде дипломатиялық арналар, Шанхай ынтымақтастық ұйымының Өңірлік терроризмге қарсы құрылымы Атқарушы комитетінің немесе Халықаралық қылмыстық полиция ұйымының арналары пайдаланылуы мүмкін.

7-бап

1. Тараптар осы Конвенцияда қамтылатын іс-әрекеттердің алдын алу мақсатында ұлттық заңнама сақталған жағдайда, қажет болған жерде үкіметтік емес ұйымдар мен азаматтық қоғамның басқа да институттарын қамтитын дінаралық және мәдениетаралық диалогты көтермелейді.

2. Әрбір Тарап оның құқықтық жүйесінің негізін қалаушы қағидаттарға сәйкес экстремизмге қарсы іс-қимыл жөніндегі шараларды ұлттық деңгейде әзірлейді және жүзеге асырады, олар:

1) экстремизмге қарсы іс-қимыл жөніндегі заңнаманы жетілдіруді, экстремизмге қарсы іс-қимыл саласындағы нормативтік құқықтық актілердің тиімділігін кезеңдік бағалауды;

2) Тараптың тиісті органдарының экстремизмге қарсы іс-қимыл жөніндегі қызметін үйлестіруді жүзеге асыратын органды немесе органдарды айқындауды;

3) Шанхай ынтымақтастық ұйымына мүше мемлекеттердің аумағына экстремистік ұйымдар мүшелерінің кіруін болғызбау жөніндегі тараптардың шекаралық ынтымақтастығын күшейтуді;

4) экстремизмге қарсы іс-қимыл жөніндегі шараларды әзірлеу мен жүзеге асыруда тиісті халықаралық және өңірлік ұйымдармен өзара іс-қимыл жасауды;

5) экстремизмге қарсы іс-қимыл бойынша насихаттау қызметін және экстремистік идеологияның таралуына қарсы насихаттау жұмысын, оның ішінде бұқаралық ақпарат құралдары мен Интернет желісінде күшейтуді;

6) экстремистік идеологияның таралуын уақтылы анықтау және оның жолын кесу мақсатында бұқаралық ақпарат құралдары мен Интернет желісінің мониторингін;

7) ақпараттық-телекоммуникациялық желілерде, оның ішінде Интернет желісінде орналастырылған экстремистік материалға қол жеткізуді шектеу;

8) азаматтардың экстремизмге саналы түрде қарсы тұруға деген сезімін оятуға үндейтін мәдени дәстүрлерді, рухани, адамгершілік және патриоттық тәрбиені нығайтуды;

9) экстремизмге қарсы іс-қимылды жүзеге асыратын құзыретті және өзге де органдар қызметкерлерінің кәсіби деңгейін арттыруды, сондай-ақ осы органдар мен олардың қызметкерлерінің қызметін қаржылай, материалдық жағынан және өзге де қамтамасыз етуді;

10) экстремизмге қарсы іс-қимыл саласында, оның ішінде Тараптар қатысушысы болып табылатын халықаралық алаңдарда зерттеулер жүргізуді;

11) жәбірленушілерді, куәларды және қылмыстық сот ісін жүргізудің өзге де қатысушыларын, сондай-ақ қажет болған жағдайда, осы Конвенцияда қамтылатын қылмыстардың алдын алу мен жолын кесуде оның құзыретті органдарына жәрдем көрсететін адамдарды қорғауды қамтуы мүмкін.

3. Тараптар ұлттық заңнамаға сәйкес осы Конвенцияда көзделгендерге қарағанда экстремизмге қарсы іс-қимыл бойынша неғұрлым қатаң шараларды қолдана алады.

8-бап

Тараптар өз құқықтық жүйелерінің негізін қалаушы қағидаттарды ескере отырып, экстремизмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл бойынша заңнамалық және өзге де шараларды қолдана алады.

9-бап

1. Тараптар өз құқықтық жүйелерінің негізін қалаушы қағидаттарды ескере отырып, мынадай іс-әрекеттерді жасағаны үшін азаматтық-құқықтық, әкімшілік не қылмыстық жауапкершілікті белгілеу үшін қажетті заңнамалық шараларды қабылдайды:

1) экстремистік акт;

2) барлық Тараптар қатысушысы болып табылатын экстремизмге қарсы іс-қимыл саласындағы халықаралық шарттардың бірінде қылмыс ретінде танылатын қандай да бір іс-әрекет;

3) экстремизмді қаржыландыру;

4) экстремистік актілерді дайындауға не жасауға адамдарды азғыру немесе өзге де тарту тәсілдері, экстремистік актілерді жасау мақсатында адамдарды оқыту, экстремистік актілерді жасауға айдап салу, ұйымдастыру, жоспарлау, дем беру;

5) осы Конвенцияда қамтылатын іс-әрекеттерді жасау мақсатында шығу және (немесе) жоспарлау, айдап салу, басқа адамдарды шетелге шығуға дайындау;

6) экстремизмді насихаттау мақсатында нышандарды, белгілерді, жалауларды, эмблемалар мен атрибутикаларды жасау, тарату, көрсету;

7) ақпараттық-коммуникациялық желілерге, оның ішінде интернет желісіне қол жеткізу бойынша қызметтер көрсететін адамның Тарап уәкілеттік берген органның экстремистік материалдарға қол жеткізуді шектеу туралы талаптарын орындамауы;

8) саяси, әлеуметтік, нәсілдік, ұлттық және діни араздық немесе алауыздық себептерімен жаппай тәртіпсіздіктерді ұйымдастыру және (немесе) оларға қатысу.

2. Тараптар өз ұлттық заңнамасына сәйкес осы баптың 1-тармағында көзделген қандай да бір қылмысты жасауға қатысуды, дайындауды және оқталуды қылмыстық жазаланатын іс-әрекет ретінде тани алады.

10-бап

1. Тараптар өз аумақтарында заңды тұлғалардың осы Конвенцияда қамтылатын іс-әрекеттерге қатысы бар болуына жол бермеу үшін өздерінің құқықтық қағидаттарын ескере отырып, қажетті заңнамалық және өзге де шараларды қолданады.

2. Тараптар заңды тұлғалардың осы Конвенцияда қамтылатын іс-әрекеттердің ең болмаса біреуіне қатысы бар болған жағдайда олардың жауапкершілігін белгілеу үшін талап етілуі мүмкін шараларды қолданады.

3. Тараптардың құқықтық қағидаттары сақталған жағдайда заңды тұлғалар азаматтық-құқықтық, әкімшілік немесе қылмыстық жауапкершілік болуы мүмкін.

4. Заңды тұлғалардың жауапкершілігін белгілеу оның қызметіне қатысқан, осы Конвенцияда қамтылатын қылмыстарды жасаған жеке тұлғалардың қылмыстық жауапкершілігін жоққа шығармайды.

5. Тараптар осы Конвенцияда қамтылатын іс-әрекеттерге қатыстылығы үшін жауапкершілікке тартылатын заңды тұлғаларға қатысты ұлттық заңнамаға сәйкес шаралардың, атап айтқанда:

1) ескерту;

2) айыппұл;

3) заңды тұлға қызметінің жекелеген түрлеріне тыйым салу;

4) заңды тұлғаның қызметін тоқтата тұру;

5) заңды тұлғаның мүлкін тәркілеу;

6) заңды тұлғаны тарату;

7) заңды тұлғалардың ақшалай қаражатын немесе өзге де мүлкін оқшаулау (тыйым салу) сияқты шаралардың қолданылуын қамтамасыз етеді.

6. Заңды тұлға осы Конвенцияда қамтылатын іс-әрекеттерді жоспарлауды, ұйымдастыруды, дайындау мен жасауды жүзеге асырғанда Тараптар заңды тұлғаны экстремистік ұйым деп тануға және оны таратуға мүмкіндік беретін заңнамалық шараларды қолданады.

7. Осы баптың ережелері осы Конвенцияда қамтылатын іс-әрекеттерге қатысы болған жағдайда Тараптардың аумақтарында әрекет ететін шетелдік заңды тұлғалардың құрылымдық бөлімшелеріне (өкілдіктеріне, филиалдарына) қолданылады.

11-бап

1. Тараптар осы Конвенцияда қамтылатын және Тараптың ұлттық заңнамасына сәйкес қылмыстық жазаланатын іс-әрекеттер деп танылған іс-әрекеттерді ұстап беруге, сондай-ақ сотталғандарды беруге және өзінде дәл осындай іс-әрекет қылмыстық жазаланатын болып табылатын Тарапқа құқықтық көмек көрсетуге алып келген қылмыстар ретінде қарайды.

2. Егер ұстап беруді және (немесе) құқықтық көмекті шарттың болуымен байланыстыратын Тарап ұстап беру және (немесе) құқықтық көмек туралы шарты жоқ екінші Тараптан тиісті сұрау салуды алған жағдайда, сұрау салынатын Тарап осы Конвенцияда қамтылатын қылмыстарға байланысты осы Конвенцияны ұстап беру және (немесе) құқықтық көмек үшін құқықтық негіз ретінде қарайды. Ұстап беру және (немесе) құқықтық көмек сұрау салынатын Тарап заңнамасында көзделген шарттар сақтала отырып жүзеге асырылады.

3. Ұстап беруді шарттың болуымен негіздемейтін Тараптар сұрау салынатын Тараптың заңнамасында көзделген шарттарды ескере отырып, осы

Конвенцияда қамтылатын қылмыстарды өздерінің арасындағы қатынастарда ұстап беруге алып келген қылмыстар ретінде қарайды.

4. Егер ұстап беру және құқықтық көмек мәселелеріне қатысты тиісті іс-әрекетті екі жақтың да қылмыс деп тану қағидатын сақтау талап етілетін жағдайларда, бұл қағидат, егер сұрау салушы немесе сұрау салынатын Тараптардың ұлттық заңнамасына сәйкес құқықтық көмекті немесе ұстап беруді сұратуға себеп болған осы іс-әрекет қылмыстық жазаланатын іс-әрекет деп танылса, тиісті іс-әрекет сұрау салынатын Тараптың заңнамасымен қылмыстардың сол санатына енгізілу-енгізілмеуіне немесе осы заңнамада сұрау салушы Тарап ретінде оның осындай терминдердің көмегімен сипатталу-сипатталмауына қарамастан, сақталған болып есептеледі.

5. Осы Конвенцияда қамтылатын қылмыстар ұстап беру мақсаты үшін осы Конвенцияның 5-бабына сәйкес белгіленген, осы Тараптың юрисдикциясы шегінде осы

қылмыстардың іс жүзінде жасалған орнына қарамастан, тиісті Тараптың аумағында жасалған қылмыстар ретінде қаралады.

6. Осы Конвенцияда қамтылатын қылмыстарды және оларды жасауға қатысы бар заңды тұлғалар жауапкершілігінің негіздерін айқындау Тараптардың ұлттық заңнамасының аясына кіреді.

7. Үкім шығарған Тараптың немесе осы Конвенцияда қамтылатын қылмыстардың ең болмаса біреуі үшін сотталған адам азаматы болып табылатын Тараптың сұрау салуы бойынша осы адам (оның келісімімен) қолданыстағы шарттар немесе өзара уағдаластық негізінде ол азаматы болып табылатын Тарапқа жазасын өтеу үшін берілуі мүмкін.

8. Егер осы Конвенцияда қамтылатын қылмыстардың ең болмаса біреуін жасаған адам аумағында жүрген сұрау салынатын Тарап мұндай адам оның азаматы болуы негізінде ғана оны ұстап бермесе, онда осы Тарап өзінде бар материалдар, оның ішінде сұрау салушы Тарап берген қылмыстық іс материалдары негізінде өзінің заңнамасына сәйкес осы адамды қылмыстық қудалауды жүзеге асыруға міндетті.

12-бап

1. Экстремизмге қарсы іс-қимыл жасау мақсатында Тараптардың құзыретті органдары сұрау салу бойынша немесе өзінің бастамасы бойынша дербес деректерді қорғау саласын реттейтін ұлттық заңнаманың талаптарын ескере отырып, бір-біріне осы Конвенцияда қамтылатын мәселелер туралы ақпарат береді.

2. Тараптардың құзыретті органдары сұрау салудың түсу фактісін және оның мазмұнын жария етпейді және оны тек осы сұрау салуды орындау мақсатында пайдаланады, егер мұны сұрау салушы Тараптың құзыретті органдары ескертсе, сондай-ақ сұрау салынатын Тарап берген мәліметтердің құпиялылығын қамтамасыз етеді және оларды тергеуді, сот талқылауын жүзеге асыру үшін немесе сұрау салуда көзделген рәсімдерді орындау үшін пайдаланады.

13-бап

1. Тараптардың құзыретті органдары осы Конвенцияның қолданылу саласына кіретін барлық мән-жайлар мен мәселелер бойынша сұрау салуларды орындайды.

2. Жәрдем беру туралы сұрау салуды орындау осы Конвенцияның және сұрау салынатын Тарап заңнамасының негізінде жүзеге асырылады.

3. Егер сұрау салынатын Тараптың заңнамасында өзгеше белгіленбесе, сұрау салушы Тараптың құзыретті органының сұрау салуы бойынша оны орындау кезінде осы Тараптың заңнамасы қолданылуы мүмкін.

14-бап

1. Сұрау салу жазбаша нысанда жасалады және ол:

- 1) сұрау салушы және сұрау салынатын Тараптардың құзыретті органдарының атауын;
- 2) сұрау салудың мәні мен негізін;
- 3) сұрау салудың мәні бойынша ақпаратты (қылмыстық не әкімшілік іс болған кезде - істің мән-жайлары туралы, оның ішінде осы Конвенцияда қамтылатын іс-әрекет арқылы келтірілген залалдың мөлшері туралы мәліметтерді), тиісті нормативтік құқықтық актілердің мәтіндерін;
- 4) сұрау салушы Тарапта бар, сұрау салу жолданып отырған адамдарға қатысты туған күні мен жері, азаматтығы, тұрғылықты жері немесе болған жері, айналысатын қызметінің түрі және басқа да мәліметтерді қамтитын деректерді;
- 5) қол жеткізуді шектеу дәрежесі туралы ақпаратты (қажет болған кезде) қамтуға тиіс.

2. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген ақпараттан басқа заңды тұлғаларға қатысты сұрау салу:

- 1) заңды тұлғаның атауын, оның орналасқан жері туралы ақпаратты, заңды мекен-жайы мен басшылары туралы деректерді;
- 2) соттың немесе сұрау салушы Тараптың өзге де құзыретті органының жауапкершілік шаралары туралы шешімінің (бар болса) куәландырылған көшірмесін;
- 3) тыйым салынуы, тәркіленуі немесе мемлекеттің кірісіне алынуы мүмкін мүлік туралы ақпаратты қамтуға тиіс.

3. Сұрау салуға оны уақтылы және тиісінше орындау үшін қажетті басқа да материалдар қоса берілуі мүмкін.

4. Егер әрбір нақты жағдайда өзгеше келісілмесе, сұрау салынатын Тарап сұрау салушы Тарапты сұрау салу келіп түскен күннен бастап 30 күннен кешіктірмей:

- 1) сұрау салу бойынша қабылданған іс-қимылдар туралы және олардың нәтижесі жөнінде;
- 2) сұрау салуды орындауға кедергі келтіретін немесе оның орындалуын айтарлықтай кідіртетін кез келген мән-жайлар туралы хабардар етеді.

5. Сұрау салушы Тарап сұрау салынатын Тарапқа:

- 1) заңды тұлғаларға қатысты жауапкершілік шараларын қолдану туралы шешімнің толық немесе ішінара күшін жоғалтуына негіз болған шешімді қайта қарау немесе басқа да мән-жайлар туралы;
- 2) осы Конвенцияға сәйкес қолданылуы негізсіз болатын өзгерістер туралы кідіріссіз хабарлайды.

6. Бірнеше Тараптар алдында заңды тұлғаға қатысты нақ сол бір шешім негізінде жауапкершілік шараларын қолдану туралы өтініш білдіруші Тарап бұл туралы осы шешімді орындауға мүдделі барлық Тараптарды хабардар етеді.

15-бап

1. Сұрау салуға сұрау салушы Тараптың құзыретті органының уәкілетті лауазымды адамы немесе оларды ауыстыратын адамдар қол қояды және елтаңбалы мөрмен бекемделеді.

2. Кідіртілмейтін жағдайларда сұрау салу ауызша берілуі мүмкін, бірақ 72 сағаттан кешіктірілмей сұрау салу және қоса берілген құжаттар, қажет болған кезде мәтінді берудің техникалық құралдары пайдаланыла отырып жазбаша расталуға тиіс.

3. Сұрау салудың төлнұсқалығына, оның мазмұнына немесе оған қоса берілген құжаттарға күдік туындаған жағдайда олардың қосымша растауы немесе түсіндірмесі сұратылуы мүмкін.

4. Осы Конвенцияға сәйкес келіп түскен және бірдей мән-жайларды қозғайтын сұрау салулар көп болған жағдайда сұрау салынатын Тарап қандай сұрау салу бірінші кезекте орындалатынын дербес айқындайды және осы Конвенцияның 14-бабының 5-тармағына сәйкес сұрау салушы Тарапқа ақпарат береді.

5. Егер сұрау салуды орындау сұрау салынатын Тараптың құзыретті органының құзыретіне кірмесе, онда ол сұрау салуды кідіріссіз өз мемлекетінің басқа құзыретті органына береді және бұл туралы сұрау салушы Тараптың құзыретті органын дереу хабардар етеді.

6. Сұрау салынатын Тараптың құзыретті органы өз пікірі бойынша сұрау салуды орындау үшін қажетті қосымша мәліметтерді сұрата алады.

16-бап

1. Егер сұрау салу бойынша шаралар сұрау салынған Тараптың құзыретті органдары жүзеге асыратын жедел-іздістіру іс-шараларын жүргізуге, тергеп-тексеруге немесе сот талқылауына залал келтіруі мүмкін болса, сұрау салынатын Тараптың құзыретті органы сұрау салу бойынша шаралар қабылдауды кейінге қалдыра алады.

2. Егер сұрау салу сұрау салынатын Тараптың егемендігіне, ұлттық қауіпсіздігіне залал келтіруі мүмкін болса немесе сұрау салынатын Тараптың заңнамасына қайшы болса не осы Конвенцияның 15-бабының 2-тармағында көзделген мерзім ішінде сұрау салушы Тараптың ауызша сұрау салуының жазбаша растауы болмаса, сұрау салынатын Тараптың құзыретті органы сұрау салуды орындаудан бас тарта алады.

3. Сұрау салуды орындаудан бас тартпастан немесе кейінге қалдырудан бұрын сұрау салынатын Тараптың құзыретті органы қажет болған жағдайда сұрау салуды жолдаған сұрау салушы Тараптың құзыретті органынан консультация алады.

17-бап

1. Осы Конвенцияда қамтылған қылмыстарды жасады деген күдікті немесе айыпталушы адамдарды қудалауды жүзеге асыратын және осы адамдардың екінші Тараптың аумағында жүргенін анықтаған Тарап, осы Тараптың құзыретті органдарының рұқсатын алғаннан кейін өзінің қызметкерлерін жедел-ізвестіру іс-шараларын және тергеу әрекеттерін жүзеге асыру кезінде қатысу үшін сұрау салынатын Тараптың аумағына жібере алады.

2. Сұрау салушы Тараптың жіберілген құзыретті органдарының қызметкерлері сұрау салынатын Тараптың заңнамасына және қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес сұрау салынатын Тараптың аумағында жедел-ізвестіру іс-шараларын және тергеу әрекеттерін жүзеге асыру кезінде қатыса алады.

3. Сұрау салынатын Тарап қызметкерді жіберу туралы сұрау салудың негізінде сұрау салушы Тарап қызметкерлерінің жедел-ізвестіру іс-шараларын және тергеу әрекеттерін жүзеге асыру кезінде қатысуы үшін рұқсат берудің тәртібін айқындайды.

4. Жедел-ізвестіру іс-шараларын және тергеу әрекеттерін жүзеге асыру кезінде қатысу үшін құзыретті органдардың қызметкерлері жіберілген жағдайда жіберу туралы сұрау салуда мынадай мәліметтер:

- 1) жіберілетін қызметкерлер туралы деректер;
- 2) іссапардың мақсаты, тергеу әрекеттерінің тізбесі, оларды орындау тәртібі мен мерзімдері;
- 3) көлік пайдаланылған жағдайда - көлік құралдарының түрін, олардың санын және тіркеу нөмірлерін қоса алғанда, ол туралы мәліметтер;
- 4) басқа да қажетті ақпарат қосымша қамтылуы тиіс.

5. Қызметкерді жіберу туралы сұрау салу бойынша шешімді сұрау салынатын Тараптың құзыретті органы сұрау салу келіп түскен күннен бастап 5 күннен кешіктірмей қабылдайды, ол туралы сұрау салушы Тараптың құзыретті органына дереу хабарланады. Осындай шешім сұрау салынатын Тараптың құзыретті органы айқындаған шарттарда айтылуы мүмкін.

6. Егер қызметкерді жіберу туралы сұрау салу осы баптың 4-тармағында көрсетілген талаптар ескерілмей жасалса немесе ақпарат толық көлемде берілмесе, онда сұрау салынатын Тараптың құзыретті органы қосымша деректерді сұратуға құқылы.

7. Белгіленген тәртіппен сұрау салынатын Тараптың аумағына келген сұрау салушы Тараптың құзыретті органдарының қызметкерлері өз функцияларын келген Тараптың заңнамасына және олардың келуін және тапсырманың орындалуын регламенттейтін шарттарға сәйкес орындайды.

8. Сұрау салынатын Тараптың аумағындағы Сұрау салынатын Тараптың құзыретті органдарының қызметкерлері жүргізетін жедел-ізвестіру іс-шараларын және тергеу

әрекеттерін жүзеге асыру кезінде қатысатын сұрау салушы Тараптың құзыретті органдарының қызметкерлері өздері аумағында жүрген Тараптың заңнамасын сақтауға, сондай-ақ келген Тарап органдарының заңды талаптарына бағынуға міндетті.

9. Жедел-ізвестіру іс-шараларын және тергеу әрекеттерін жүзеге асыру кезінде сұрау салушы Тараптың құзыретті органдары қызметкерлерінің қатысуы аумағында жедел-ізвестіру іс-шаралары және тергеу әрекеттері жүзеге асырылып жатқан Тараптың құзыретті органы талап қойған кезде тоқтатылады.

10. Осы бапта көзделген ережелер бойынша Тараптар өзара жекелеген келісімдер жасаса алады.

18-бап

Өз заңнамасына сәйкес сұрау салынатын Тараптың құзыретті органдары сұрау салуды орындаудың нәтижесінде алған дәлелдемелер сұрау салушы Тараптың аумағында алынғандай заңдық күшін пайдаланады.

19-бап

1. Осы Конвенцияда қамтылатын қылмыстарды жасауға қатысы бар жеке немесе заңды тұлғалардың мүлкін тәркілеу туралы шешімді орындау кезінде сұрау салынатын Тарап сұрау салушы Тараптың үшінші тұлғаларға қатысты шығарған сот шешімін таниды.

2. Мынадай:

1) үшінші тұлғалардың өз құқықтары туралы мәлімдеуге жеткілікті мүмкіндіктері болмаған;

2) үшінші тұлғалар өздерінің құқықтары туралы бір мәнді және негізді түрде мәлімдеген;

3) шешім осы мәселе бойынша сұрау салынатын Тарап шығарған шешімге қайшы келген;

4) шешім сұрау салынатын Тараптың заңнамасына қайшы келген;

5) шешім сұрау салынатын Тараптың заңнамасында көзделген ерекше юрисдикцияға қатысты ережелерге қарамастан шығарылған;

6) қабылданған шешім сұрау салынатын Тараптың жария тәртібінің негіздеріне қайшы келген жағдайлардың бірінде осы баптың 1-тармағында белгіленген сот шешімін танудан бас тартылуы мүмкін.

20-бап

1. Осы Конвенцияға сәйкес жолданатын құжаттар оларды заңдастыру жөніндегі барлық формальдылықтан босатылады.

2. Тараптардың бірінің аумағында құзыретті орган не оған арнайы уәкілеттік берілген тұлға өзінің құзыреті шегінде және белгіленген нысан бойынша берген немесе куәландырған, сондай-ақ елтаңбалы мөрмен бекемделген құжаттар қандай да бір арнайы куәліксіз барлық басқа Тараптардың аумақтарында қабылданады.

3. Тараптардың бірінің аумағында ресми құжаттар ретінде қаралатын құжаттардың басқа Тараптар аумақтарында ресми құжаттардың дәлелдеу күші болады.

21-бап

Тараптар осы Конвенцияда қамтылатын қылмыстарға қатысы бар адамдарға босқын мәртебесін және оны растайтын құжаттардың берілуіне жол бермеу бойынша қажетті шараларды қабылдайды.

22-бап

1. Тарап ұлттық заңнамаға сәйкес екінші Тараптың сұрау салуы бойынша осы Конвенцияда қамтылатын іс-әрекеттерге қатысы бар заңды тұлғаның жауапкершілігін қамтамасыз етудің қажетті шараларын, атап айтқанда:

- 1) салдарында тәркілеу объектісі болуы мүмкін оның мүлкіне тыйым салу;
- 2) заңды тұлғалардың ақша қаражатын немесе өзге де мүлкін оқшаулау (тыйым салу);
- 3) оның қызметінің жекелеген түрлерін тоқтата тұру бойынша шаралар қабылдайды.

2. Осы баптың 1-тармағында көзделген шаралар сұрау салынатын Тараптың заңнамасына және осы Конвенцияға сәйкес жүзеге асырылады.

3. Осы баптың 1-тармағында көзделген шараларды болдырмаудан бұрын сұрау салынатын Тарап бұл туралы сұрау салушы Тарапты хабардар етеді және оған осы шараның орындалу пайдасына өз дәлелдемелерін баяндау құқығын береді.

23-бап

1. Осы Конвенцияда қамтылатын іс-әрекеттердің бірін жасауға қатысы бар және қолда бар мүлкі оның аумағында орналасқан немесе көрсетілген аумақта қызметін жүзеге асыратын заңды тұлғаға (оның құрылымдық бөлімшесіне) қатысты жауапкершілік шараларын қолдануға байланысты сұрау салуды алған Тарап:

1) не сұрау салынатын жауапкершілік шараларын қолдану туралы сұрау салушы Тарап сотының немесе өзге де құзыретті органының шешімін орындайды;

2) не сұрау салушы Тарап сотының немесе өзге де құзыретті органының шешімінде берілген фактілер мен тұжырымдардың негізінде сұрау салынатын жауапкершілік шараларын қолдану туралы өз заңнамасына сәйкес сот талқылауын жүзеге асырады.

2. Заңды тұлғаға қатысты жауапкершілік шаралары сұрау салынатын Тараптың заңнамасына сәйкес қолданылады.

24-бап

Тараптар ұлттық заңнамаға сәйкес тәркілеуді қамтамасыз ету мақсатында:

1) осы Конвенцияда қамтылатын іс-әрекеттерді жасау қаруы немесе құралы ретінде пайдалануға арналған (немесе пайдаланылған) не осы Конвенцияда қамтылатын іс-әрекеттердің бірін қаржыландыруға арналған ақша қаражатына, бағалы қағаздарға, құндылықтарға және өзге де мүлікке тыйым салу;

2) егер осы бапта көрсетілген мүлікке тыйым салу мүмкін болмаса, осындай мүліктің құнына сәйкес келетін ақша сомасын алып қоюды қамтамасыз ету үшін шаралар қолданады.

25-бап

1. Осы Конвенцияға сәйкес жеке немесе заңды тұлғалардың мүлкін тәркілеуге байланысты жіберілген сұрау салу сұрау салынатын Тараптың осы жеке және заңды тұлғалардың мүлкіне қатысты тәркілеу туралы өз шешімін орындау құқығын қозғамайды.

2. Сұрау салу бойынша тәркіленетін мүліктің жалпы құны тәркілеу туралы шешімде көрсетілген сомадан аспайды. Егер сол немесе өзге Тарап оның болуы мүмкін деген қорытындыға келсе, онда Тараптар осындай салдарға жол бермеу мақсатында консультациялар өткізеді.

3. Осы Конвенцияда көзделген негіздер бойынша таратылатын заңды тұлғаның кредиторлардың талаптарын қанағаттандырғаннан кейін қалған мүлкі де тәркіленуге жатады.

4. Сұрау салу бойынша мүлікті тәркілеген Тарап өзінің заңнамасына сәйкес оған тәркіленген мүліктің сақталуын қамтамасыз етеді және билік етеді.

5. Тәркіленген мүлік немесе осындай мүліктің құнына сәйкес келетін ақша сомасы тиісті Тараптардың келісуі бойынша тәркілеу туралы шешім шығарылған Тарапқа толық немесе ішінара берілуі мүмкін.

26-бап

Егер өзге тәртіп келісілмейтін болса, Тараптар осы Конвенцияны өздерінің орындауына байланысты шығыстарды дербес көтереді.

27-бап

1. Егер осы Конвенция шеңберінде ынтымақтастыққа байланысты құқыққа сыйымсыз әрекетпен немесе әрекетсіздікпен келтірілген залалды өтеу туралы талап қою берілсе, Тараптар осы залалды өтеу есебіне төлеуге жатқызылған сомаларды бөлу туралы уағдаласуға қол жеткізу мақсатында бір-бірімен консультациялар өткізу мүмкіндігін қарады.

2. Залалды өтеу туралы талап қою берілген Тарап бұл туралы мүдделі басқа Тараптарға хабарлайды.

28-бап

Осы Конвенция Тараптардың осы Конвенцияның нысанасы болып табылатын және оның мақсаттарына қайшы келмейтін мәселелер бойынша басқа халықаралық шарттарды жасасу құқықтарын шектемейді, сондай-ақ Тараптардың олар қатысушылары болып табылатын өзге де халықаралық шарттардан туындайтын құқықтары мен міндеттерін қозғамайды.

29-бап

1. Осы Конвенция белгіленбеген мерзімге жасалады.

2. Осы Конвенция оған қол қойған мемлекеттердің ратификациялауына жатады. Ратификациялық грамоталар депозитарийге сақтауға тапсырылады. Конвенция төртінші ратификациялық грамотаны депозитарий алған күннен бастап отызыншы күні күшіне енеді.

3. Осы Конвенцияны ратификациялаған Тарап үшін төртінші ратификациялық грамотаны депозитарий алғаннан кейін, ол осы Тараптың ратификациялық грамотасын алғаннан кейін отызыншы күні күшіне енеді.

4. Шанхай ынтымақтастық ұйымының Хатшылығы осы Конвенцияның депозитарийі болып табылады.

30-бап

1. Осы Конвенция қосылу туралы хабарламаны депозитарийге беру арқылы барлық тараптардың келісімімен оның ережелерін бөлісетін басқа мемлекеттердің қосылуы үшін ашық.

2. Осы Конвенция қосылатын мемлекет үшін қосылу туралы хабарламаны депозитарий алған күннен бастап отызыншы күні күшіне енеді.

31-бап

Осы Конвенция Біріккен Ұлттар Ұйымы Жарғысының 102-бабына сәйкес Біріккен Ұлттар Ұйымының Хатшылығында тіркеуге жатады.

32-бап

Осы Конвенцияға оның ажырамас бөлігі болып табылатын өзгерістер мен толықтырулар енгізілуі мүмкін, олар жекелеген хаттамалармен ресімделеді. Тараптардың кез келгені депозитарийге тиісті хабарламаны беру арқылы өзгерістер мен толықтыруларды ұсына алады, депозитарий оларды қарау үшін дереу басқа Тараптарға жібереді.

33-бап

Әрбір Тарап болжанатын шығу күніне дейін кемінде алты ай бұрын бұл жөнінде депозитарийге жазбаша хабарлама жіберіп, осы Конвенциядан шыға алады. Шығу туралы хабарламаны алған күннен бастап отыз күн ішінде депозитарий бұл туралы басқа Тараптарға хабарлайды.

34-бап

Осы Конвенцияның ережелерін қолдануға немесе түсіндіруге байланысты Тараптар арасында даулар мен келіспеушіліктер туындаған жағдайда, мүдделі Тараптар оларды консультациялар мен келіссөздер жүргізу жолымен шешеді.

35-бап

1. Осы Конвенция шеңберінде Тараптардың ынтымақтастығын жүзеге асыру кезінде жұмыс тілдері орыс және қытай тілдері болып табылады.

2. Осы Конвенцияның төлнұсқалық данасы депозитарийдің сақтауына тапсырылады, ол осы Конвенцияның куәландырылған көшірмелерін оған қол қойған барлық мемлекеттерге таратады.

2017 жылғы 9 маусымда Астана қаласында орыс және қытай тілдерінде бір данада жасалды әрі екі мәтіннің де бірдей заңды күші бар.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҮШІН

ҚЫТАЙ ХАЛЫҚ РЕСПУБЛИКАСЫ ҮШІН

ҚЫРҒЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫ ҮШІН

РЕСЕЙ ФЕДЕРАЦИЯСЫ ҮШІН

ТӘЖІКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҮШІН

ӨЗБЕКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҮШІН

Осымен қоса беріліп отырған құжаттың 2017 жылғы 9 маусымда Астана қаласында орыс және қытай тілдерінде жасалған Шанхай ынтымақтастық ұйымының экстремизмге қарсы іс-қимыл жөніндегі конвенциясының түпнұсқалық көшірмесі болып табылатынын растаймын.

Осы конвенцияның төлнұсқасы Шанхай ынтымақтастық ұйымының
Хатшылығында сақталады.

ШЫҰ Хатшылығының заңгері

Т.Ф. Абдуллин

З Қ А И - н ы ң е с к е р т п е с і !

Бұдан әрі Конвенцияның қытай тіліндегі мәтіні берілген.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және
құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК